

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
ФАКУЛЬТЕТ МОРСЬКОГО ПРАВА

ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО НАУКОВОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА
(МИКОЛАЇВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ)

КУЯВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВЛОЦЛАВЕКУ
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ПРИЧОРНОМОРСЬКІ
ПУБЛІЧНО-ПРАВОВІ ЧИТАННЯ»**

10–12 вересня 2021 р.

Частина II

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Дубинський Олег Юрійович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри морського та господарського права, проректор з науково-педагогічної роботи економічних, юридичних та соціальних питань Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова; голова Миколаївського обласного відділення Центру українсько-європейського наукового співробітництва;

dr eng. Adam Rejmak – ректор Куявського університету у Влоцлавку (Республіка Польща);

mgr Joanna Skiba – завідувач кафедри іноземних мов, керівник міжнародного офісу в Куявському університеті у Влоцлавку (Республіка Польща);

Головко Олег Павлович – кандидат економічних наук, засновник та директор Видавничого дому «Гельветика»;

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, професор, директор Центру українсько-європейського наукового співробітництва;

Ломжець Юлія Вікторівна – кандидат політичних наук, доцент, завідувачка кафедри морського та господарського права Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова;

Ломакіна Олена Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент, завідувачка кафедри адміністративного та конституційного права Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова;

Мішина Наталя Вікторівна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Тильчик В'ячеслав В'ячеславович – доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри адміністративного права і процесу та митної безпеки Університету державної фіскальної служби України.

СЕКРЕТАР ОРГКОМІТЕТУ:

Сікорський Олександр Петрович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри морського та господарського права Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Причорноморські публічно-правові читання: Матеріали міжнародної наукової конференції, м. Миколаїв, 10–12 вересня 2021 р. – Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Ч. 2. – 200 с.

ISBN 978-966-992-592-3

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну наукову конференцію «Причорноморські публічно-правові читання», яка відбулася на базі Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова 10–12 вересня 2021 р.

УДК 34(063)

ISBN 978-966-992-592-3 © Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, 2021

Європейські принципи пропорційності як запорука свободи слова Гуйван П. Д.	159
Issues of regulation of military system relations in Great Britain in the modern international law Ignatieva A. I.	163
Еволюція інституту дипломатичного та консульського захисту в контексті глобалізації Кузьма В. Ю.	167
Застереження про публічний порядок як правовий феномен Малига В. А.	170
Суворий та ефективний контроль у сучасному міжнародному праві: зміст та критерії розмежування Новашок Д. О.	174
Питання міжнародних перевезень у контексті міжнародного приватного права України Радчук О. П.	178
Характеристика складу міжнародних воєнних злочинів проти доквілля Садова Т. С.	181
Правовий аналіз поняття «незаконного арешту» під час міжнародного конфлікту та конфлікту не міжнародного характеру Сокиринська О. А.	185
Правові питання блокування та видалення контенту провайдерами відповідно до законодавства ЄС Троцька В. М.	188
Проблеми правового регулювання розвитку штучного інтелекту та чи може штучний інтелект бути автором твору? Федорова Н. В.	191
Міжнародний спір: поняття та способи вирішення Хрідочкін А. В.	194
Виклики сьогодення та майбутнього в умовах кризи міжнародних відносин Шкарнега О. С.	197

ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «НЕЗАКОННОГО АРЕШТУ» ПІД ЧАС МІЖНАРОДНОГО КОНФЛІКТУ ТА КОНФЛІКТУ НЕ МІЖНАРОДНОГО ХАРАКТЕРУ

Сокиринська О. А.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічно-правових дисциплін
факультету права та лінгвістики
Білоцерківського національного аграрного університету
м. Біла Церква, Київська область, Україна*

Закони війни, що стосуються незаконного арешту, варіюються залежно від того, чи є даний конфлікт міжнародним. До такого роду конфліктів ці норми деталізовані дуже ретельно, в той час як для конфліктів не міжнародного характеру сформульовані лише мінімальні стандарти.

Незаконний арешт під час міжнародного збройного конфлікту є суттєвим порушенням Четвертої Женевської Конвенції 1949 року. [1] Статут Міжнародного кримінального трибуналу по колишній Югославії визначає, що (незаконне) ув'язнення цивільних осіб є злочином проти людяності. Злочином проти людяності також вважається ув'язнення як форма переслідування за політичними, релігійними та расовими ознаками.

Арешт цивільних осіб не завжди є протиправним діянням. Відповідно до статті 42 Конвенції, яка декларує право держави під владою якої вони знаходяться інтернувати осіб, що загрожують її безпеці, – але тільки в тому випадку якщо це дійсно необхідно для безпеки країни під владою якої вони знаходяться. Ця процедура передбачена і описана у таких поняттях як «інтернування» або «примусове поселення». Цивільна особа може бути також піддана інтернуванню на цілком законних підставах, якщо вона скоїла незначне правопорушення по відношенню до окупаційної влади, або вона є джерелом реальної загрози. [1]

Міжнародний Комітет Червоного Хреста характеризує інтернування як спосіб відіслати людину туди, де здійснювати нагляд за нею буде легше. Цивільна особа, яка знаходиться в чужій країні, що перебуває в стані війни, може бути інтернована, якщо це вкрай необхідно для безпеки держави під владою якої вона знаходиться. Щодо окупованих територій, то цивільна особа може бути інтернована, якщо суттєві інтереси безпеки потребують застосування заходів безпеки по відношенню до таких осіб. До таких дій можна віднести шпигунство, акти саботажу або дії які вчиняються організаціями, що мають на меті вчинення масових заворушень, а також будь-які дії вчинені будь-яким іншим способом,

що загрожують безпеці воюючої держави. Той факт, що особа є громадянином держави-противника не є достатньою підставою для застосування цієї норми. Цивільні особи можуть бути затримані або заарештовані за скоєння кримінальних злочинів чи за підозрою у їх вчиненні, але у будь якому випадку їм повинно гарантуватись право на справедливий суд.

Також цілком правомірно у надзвичайних обставинах, наприклад, у випадку наближення наступу та військових дій, переміщати цивільних осіб задля їх власної безпеки у тимчасові сховища. У цьому випадку про них потрібно відповідним чином піклуватись та повертати додому коли небезпека минула. Комбатанти противника можуть бути інтерновані як військовополонені.

Ані Женевські Конвенції, ані Додатковий протокол II не містять норм інтернування цивільних осіб під час конфліктів не міжнародного характеру. Однак, діючі норми вимагають, щоб у випадку, коли інтернування є покаранням за злочин, підсудному було б забезпечено в повному обсязі право на справедливий суд.

Світова практика застосування норм Женевських Конвенцій, а також практика військових трибуналів та прийнятих ними рішень свідчить про те, що навіть у випадку коли цивільні особи озброєні та поведуться вороже, закон вимагає дотримуватись по відношенню до них визначених міжнародним правом стандартів. Починаючи зі статті 37 Четвертої Женевської Конвенції, яка спеціально визначає, що з такими особами, які знаходяться під вартою або відбувають покарання у вигляді позбавлення волі слід поводитись гуманно під час їх ув'язнення.[1] Ця умова передбачає, що ув'язнені повинні бути захищені від будь яких нападів, отримувати необхідне харчування, одяг та догляд. Аналогічні вимоги гуманного поводження можуть застосовуватись і у конфліктах не міжнародного характеру. Додатковий протокол II вимагає надавати ув'язненим продовольство, одяг, дах над головою, дотримання умов гігієни для збереження здоров'я. Інтернованим військовополоненим повинно надаватись достатньо місця для нормального сну та можливості здійснювати релігійні обряди, що передбачені їх релігією. Держава, під владою якої вони знаходяться, зобов'язана забезпечувати їх належним медичним обслуговуванням. Добове харчування повинно бути достатнім по кількості та якості, щоб підтримувати гарний стан здоров'я військовополонених. [2]

В усіх міжнародних конфліктах інтернованим особам повинно бути дозволено залишати при собі речі та предмети особистого користування. Предмети, які мають головним чином суб'єктивну цінність, не можуть бути вилучені. Неконтрольоване та систематичне ув'язнення великих груп цивільного населення під час конфлікту, що набуває масовий характер (не

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ПРИЧОРНОМОРСЬКІ
ПУБЛІЧНО-ПРАВОВІ ЧИТАННЯ»

Частина II

(м. Миколаїв, 10–12 вересня 2021 р.)

Підписано до друку 30.08.2021. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 11,62. Тираж 100. Замовлення № 0821-232.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавничий дім «Гельветика»
54000, м. Миколаїв, пр. Героїв України, 9, оф. 551
Телефон +38 (048) 709 38 69, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.